

Republika e Kosovës
Republika Kosovo-Republic of Kosovo
Kuvendi - Skupština - Assembly

Zakon Br. 04/L-137

O ZAŠTITU IZVORA U NOVINARSTVU

Skupština Republike Kosovo,

U skladu sa članom 65 (1) Ustava Republike Kosovo,

Usvaja

ZAKON O ZAŠTITU IZVORA U NOVINARSTVU

Član 1
Cilj

Ovaj zakon reguliše pitanje zaštite prava novinara za očuvanje izvora informacije, oslanjajući se u članu 40 i 42 Ustava Republike Kosova.

Član 2
Delokrug

Ovaj zakon je primjenjiv za sve novinare i druge medijske profesionalce, koji su angažovani na prikupljanju, pripremanju i širenju informacija preko medija, koji su pod jurisdikcijom Republike Kosova kojima se mogu negirati zaštita prava i privilegija zagarantovane ovim zakonom, kao i drugim zakonima i podzakonskim aktima koji regulišu razna pitanja prava medija.

Član 3
Definicije

1. Upotrebljeni pojmovi u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

1.1 **Novinarstvo** – prikupljanje, spremanje, odabir, fotografisanje, snimanje, pisanje, redakcija, izveštavanje ili publiciranje vesti i informacija koje se odnose na domaćim događajima, koji predstavljaju interes za širenje u javnost putem medija.

1.2 **Novinar** – svaka fizička ili pravna lica, koje su redovno ili profesionalno angažovane za prikupljanje, redakciju, proizvod i širenje informacija za javnost, preko jednog medija.

1.3. **Medija** – sve oblike komuniciranja koje imaju za cilj distribuciju informacija kod većeg broja stanovništva, uključujući između ostalog, štampane medije (uključujući brošure, letke, liste pakovanja, revije i novine) film / video snimanja, radio prenose i televizijske prenose, audio snimanja i reproizvode, prenošenja službe i poruka.

1.4. **Profesionalci medija** – urednički tim i svako lice, koje, prilikom vršenja funkcije, može biti u poziciji da bude upoznat za informacijama koje mogu dovesti do otkrivanja izvora, bez obzira da li se to čini preko prikupljanja, redakcijske obrade, produkcije ili širenja informacija. Pojam obuhvaća također i kameramane, fotografe i njihove potporne ekipe, kao što su vozači, prevodioci itd.

1.5. **Profesionalno angažovan** – biti zaposlen u nekoj agenciji vesti ili medijske kompanije, ili samozaposlen, i da je učinjeni rad a) dovoljan, zaključen ili upoređivan sa radom tradicionalnih medija; b) izvršen je u cilju prikupljanja, uređivanja, proizvodnje i distribuiranje vesti; c) materijal ili informacija je osigurana tokom aktivnosti prikupljanja vesti.

1.6. **Izvor** – ovim terminom se podrazumeva svaka osoba, koja daje informacije novinaru.

1.7. **Materijali** – tekstovi, dokumenti, beležnice, audio ili filmske kasete, snimanja, video, fotografije ili druga neobjavljena sredstva, prikupljane sa ciljem da bi se preko medija ponudilo informacija za javnost.

1.8. **Pravo na ćutanje** – u ovom zakonu podrazumeva pravo za odbranu identiteta izvora informacije pred sudom, tokom krivičnog postupka.

Član 4

1. Novinari i ostali profesionalci medija imaju pravo ćutanja oko njihovih izvora informacija. Sa izuzetkom slučajeva navedenih u članu 5 ovog zakona, novinari i ostali profesionalci medija ne mogu se prisiliti na otkrivanje izvora informacije ili davanje materijala koji među ostalog:

1.1. Mogu otkriti identitet njihovog izvora informacija;

1.2. Mogu otkriti prirodu ili poreklo njihove informacije;

1.3. Mogu otkriti identitet autora jednog teksta ili jednog audio-vizuelnog proizvoda;

1.4. Mogu otkriti sadržinu informacija kao i samih dokumenata, ako time može dovesti do identifikovanja izvora;

Član 5

1. Novinari i ostali profesionalci medija su dužni da otkriju identitet izvora informacija, kao što je navedeno u članu 4 ovog zakona, samo nakon zahteva nadležnog suda i samo ako: otkrivanje identiteta izvora jedne informacije je nužno za sprečavanje jedne ozbiljne pretnje fizičkog integriteta sa smrtnim rezultatom jedne ili više osoba.

2. Jedan takav zahtev je legitiman samo ako se ispunjavaju sledeći uslovi:

2.1 Tražena informacija je veoma važna za sprečavanje tih zločina, kao i

2.2 Tražena informacija ne može se osigurati na drugi način.

Član 6

1. Zabranjena je svaka mera otkrivanja ili istrage koja nastoji identifikovanje izvora informacije uključujući fizičke ili nefizičke kontrole kao u daljnjem tekstu: kontrola u kući, u zgradama medijskih društava ili svakog društva online-komunikacije sa javnošću, informativnih agencija, u vozilima ovih kompanija ili agencija ili kod kuće novinara.

2. Mere otkrivanja ili istrage mogu se primeniti kod podataka koje su u vezi sa izvorima informacija novinara i ostalih profesionalaca medija samo u slučaju da ti podaci mogu sprečavati zločine navedene u članu 5 ovog zakona i koji su subjekat uslova utvrđenih u ovom članu.

3. Kada su gore pomenuti istražni postupci u vezi sa profesionalnom delatnošću, oni se mogu odobriti samo odlukom nadležnog suda. Istražni postupci moraju biti praćeni pismenom i obrazloženom odlukom, koja će pokazati prirodu prekršaja na čijoj se osnovi odobrava kontrola u kući ili u prostoriji za novine kao i objekat i razlog koji opravdava kontrolu kuće ili prostorije za novine.

Član 7

1. U cilju neugrožavanja njihove bezbednosti, novinari i ostali profesionalci medija ne mogu biti prinuđeni preko zakona da daju informacije ili materijale, koji su prikupljeni u kontekstu pokrivanja vanrednog stanja proglašenom prema članovima 56 i 131 Ustava. Ovi materijali se ne mogu koristiti u legalnim postupcima: proglasiće se kao nevažeći.

2. Svaki izuzetak od ovog načela treba se zasnivati na članu 5 ovog zakona.

Član 8

Novinari i ostali profesionalci medija ne mogu biti krivično gonjeni u slučaju da uzimaju ili koriste dokumente koji su obezbeđeni na nezakonit način od trećih stranaka, kada koriste pravo ćutanja za njihove izvore informacija.

Član 9

U slučaju odavanja profesionalne tajne, utvrđene na Krivičnom zakoniku Republike Kosova, novinari i ostali profesionalci medija ne mogu biti krivično gonjeni, pod optužbom saradnje u zločinu, kada oni koriste njihovo pravo na ćutanje u vezi sa njihovim izvorima.

Član 10 **Stupanje na snagu**

Ovaj zakon stupa na snagu petnaest (15) dana od dana objavljivanja u Službenom listu Republike Kosovo.

Zakon br. 04/L-137
31. juli 2013. god.

Predsednik Skupštine Republike Kosova

Jakup KRASNIQI